

Protocol voor vaststellen dood bij orgaandonatie na euthanasie

De Gezondheidsraad adviseert om voor het vaststellen van de dood bij orgaandonatie na euthanasie het eDCD-protocol aan te houden. Dat is het protocol voor het vaststellen van een onomkeerbare stilstand van hart en bloedsomloop na het staken van mechanische beademing. Er is geen wetenschappelijke grond om voor orgaandonatie na euthanasie een ander protocol aan te houden. Dit schrijft de Gezondheidsraad aan de minister voor Medische Zorg en Sport.

Orgaandonatie na euthanasie vond in ons land voor het eerst plaats in 2012. Inmiddels zijn er tegen de 50 donoren na euthanasie geweest. Voor het zorgvuldig vaststellen van de dood bij deze vorm van postmortale orgaandonatie bestaat formeel nog geen protocol. In de praktijk wordt uitgegaan van het eDCD-protocol.

Orgaandonatie na euthanasie verschilt van het eDCD-scenario. Bij euthanasie zijn patiënten vaak relatief vitaal, vergeleken met intensive-carepatiënten bij wie de medische beslissing is genomen niet langer te behandelen. En de circulatie wordt niet tot stilstand gebracht door de mechanische beademing te staken maar door het toedienen van euthanatica.

Ondanks deze verschillen is er naar het oordeel van de Gezondheidsraad geen wetenschappelijke grond om voor het vaststellen van de dood bij orgaandonatie na euthanasie een ander protocol te hanteren. Voor het vaststellen van de circulatiestilstand, de daarna in acht te nemen observatietijd, en het uiteindelijk constateren van de dood kan het eDCD-protocol gevolgd worden. Gezien de relatief vitale status van patiënten is de Gezondheidsraad van oordeel dat het de voorkeur verdient om de circulatiestilstand vast te stellen via een katheter die is ingebracht in een slagader (een arteriële lijn).

Om de organen in goede conditie te houden moet het overlijden in het ziekenhuis plaatsvinden bij orgaandonatie na euthanasie. Dat zou patiënten kunnen doen afzien van hun donatiewens. De Gezondheidsraad sluit een procedure waarbij de patiënt thuis inslaapt en in het ziekenhuis overlijdt niet uit, zo lang de zorgvuldige vaststelling van de dood er niet door wordt bemoeilijkt.

De publicatie Vaststellen van de dood bij orgaandonatie na euthanasie (nr. 2018/26) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl. Nadere inhoudelijke inlichtingen verstrekt Eert Schoten, tel. 06 462 36 998, e-mail: ej.schoten@gr.nl.